

Melodické vedení hlasů, sekvence a závěry

Základní pravidla, jak se pohybovat s hlasy v tónině

Sazby

Existují tři typy sazeb. V tomto případě platí, že obrázek vydá za tisíc slov.

Úzká

Vrchní hlasy jsou naskádány na sobě.

Široká

Jednotlivé hlasy mají mezi sebou prostor. Jsou poskádány ob akordické tóny.

Smíšená

Hybrid mezi širokou a úzkou. Vyskytuje se nejméně často.

Typy pohybů

Jak se pohybují hlasy mezi jednotlivými funkcemi?

Stranný

Jeden hlas zůstává, druhý se hýbe.

Rovný

Oba hlasy se hýbou stejným směrem.

Paralelní

Hlasy se pohybují stejným směrem o stejně velký interval.

Antiparalelní

Hlasy se pohybují proti sobě.

Rozsah hlasů

Kde je možné psát jednotlivé hlasy v notové osnově?

Hlas	Rozsah
Soprán (nejvyšší)	$c_1 - a_2$
Alt	$g - c_2$
Tenor	$c - g_1$
Bas (nejnižší)	$E - c_1$

Jde o omezení vycházející z praxe, zpěvák s hlasem položeným v base vám nezaspívá f_2 .

— Možná by bylo dobré se naučit rozsahy nazpaměť, avšak jsem na konci třetího a nikdy jsem to nepotřeboval.

Obrat X poloha

Obrat je dán tónem v base. Poloha se určuje podle intervalu mezi basem a sopránem.

— Tohle je kvintakord v oktávové poloze.

— Tohle je sextakord.

Zákazy

- Paralelní a antiparalelní kvinty a oktávy.
- Postup hlasu ve zvětšené sekundě.

Klamný spoj

Spoj mezi D (5. stupněm) a VI (6. stupněm). Prakticky jde o následek toho, že citlivý tón musí stoupat. Všechny ostatní hlasy jdou protipohybem k basu.

V dur

D VI

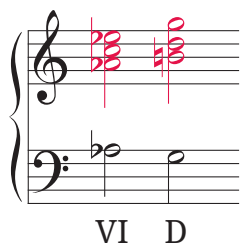
V moll

D VI

Předzdvojení

Pokud jsem v moll harmonické a mám spoj ze VI na D, musím použít tzv. předzdvojení. Toto vychází z pravidla, že nesmíme jít s hlasem o zv. sekundu.

VI D

— Postup ve zvětšené sekundě (tenor)

VI D

— S předzdvojením

Sekvence

Sekvence je určitý motiv, který je stupňovitě přenášen o sekundu. Většinou je jeden až dva takty dlouhý.

Jak vytvořit sekvenci?

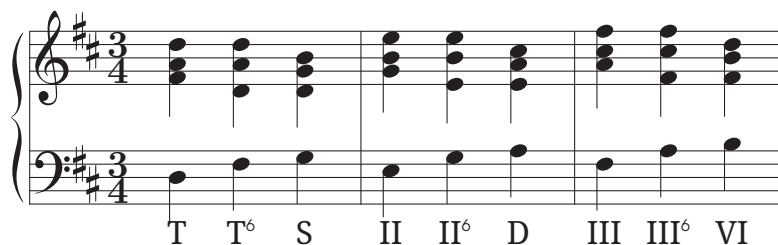
Tvoření je docela snadné. Existuje jediné pravidlo, které musím dodržet (výjma pravidel, které už jsou dané, třeba jako zákaz paralelních kvint).

Počáteční a koncový akord sekvence musí být v jiné poloze.

Pojďme si to ukázat na příkladu:

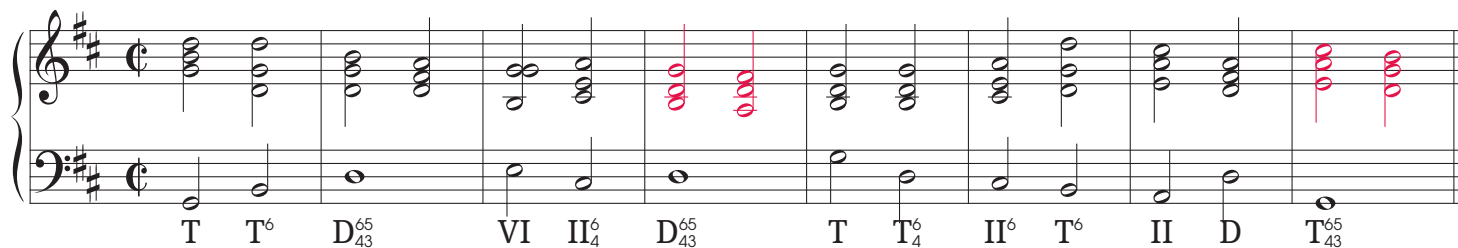

Jakmile mám vytvořený model, stačí ho už pak kopírovat/transponovat napříč akordy.

Závěry

Závěry se určují podle posledních dvou funkcí v hudební větě. V osmitaktových cvičeních (které dává Bělík) jsou většinou závěry dva (na konci předvětří a závětří).

Za závěr se považují dvě poslední funkce v části věty.

A teď ta těžší část. Závěry určujeme podle několika kritérií.

- Končí-li závěr tónikou, je celý, jinak je poloviční.

Podle funkcí

Závěry se dělí podle toho, jaké funkce obsahují.

Funkce	Závěr
T-D nebo D-T	Autentický
D-VI	Klamný
T-S nebo S-T	Plagální

Melodicky dokonalý

Soprán (vrchní hlas) musí končit základním tónem tóniky a musí k tónice postupovat stupňovitě (sekundou).

D T

— Závěr autentický celý; melodicky, harmonicky i rytmicky dokonalý.

D T

— Závěr autentický celý; **melodicky zeslabený**, harmonicky i rytmicky dokonalý.

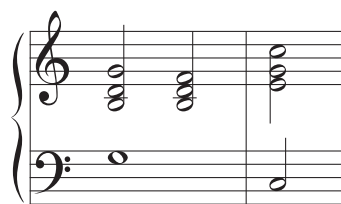
Harmonicky dokonalý

Poslední akord je v oktávové poloze a poslední dva akordy nejsou v obratu (mají základní tón v base).

D T

— Závěr autentický celý; melodicky, harmonicky i rytmicky dokonalý.

D⁸⁷ T

— Závěr autentický celý; melodicky zeslabený, **harmonicky zeslabený**, rytmicky dokonalý

Rytmicky dokonalý

Poslední akord je na těžké době.

D T

— Závěr autentický celý; melodicky, harmonicky i rytmicky dokonalý.

D VI

— Závěr klamný; melodicky dokonalý, harmonicky nedokonalý, **rytmicky zeslabený**

Pokud je nějaká z podmínek nesplněna, je závěr v daném „oboru“ zeslabený.